

הנקה
ושאיבת
חלב

יסודות ההלכה לדיני הנקה ושאיבה:

הנקה – מותרת.

שאיבה – חליבה.

אסור מן התורה משום 'דש' – 'חולב חייב משום מפרק' [שבת צה]

חליבה לאיבוד אסור מד"ס – 'אם אינו צריך למשקין הנסחטין .. אין זה דומה לדישה כלל שהדש הוא צריך לתבואה שמפרק מהשבלים לפיכך אין בסחיטה זו איסור מן התורה אלא מדברי סופרים" [שכ, כא].

לא גזרו במקום צער – 'וכן היא בעצמה יכולה להוציא בידה החלב המצער אותה שכיון שהחלב הזה הולך לאיבוד אין בו משום מפרק אלא מדברי סופרים ומשום צערה לא גזרו' [של, ט]

הנקה בשבת:

אין כל איסור במעשה ההנקה

➤ תינוק גדול הניזון ממאכלים אך עדיין יונק מאימו, אף שיונק לתענוג בלבד מותר להניק אותו בשבת.

➤ גם תינוק שיונק לתענוג מותר

➤ אף כשכבר סמוך לצאת השבת מותר

הנקה בשבת:

במשחה לאחר הנקה -

יתר להשתמש במשחה הוא באם יש חשש לדלקת
הזום שבלא הטיפול יש חשש של מחלה/סכנה.

שר יש חשש זיהום יש להניח את המשחה באופנים
אים:

תכין מערב שבת 'גזה' מרוחה במשחה ובשבת תניח
אותה על הדד.

יכולה לסחוט את המשחה מהשפורפרת על מקום
הפצע מבלי למרוח,

מותר להניח תחבושת על המשחה כדי שהמשחה
לא תלכלך אע"פ שעל ידי כך המשחה נמרכת.

אם אינה יכולה לעשות את הפתרונות דלעיל - תמרח
את המשחה עד שתספג בבשר.

שאיבת חלב למניעת גודש וצער

הותרה אף שלא במקום 'סכנה', באופנים המותרים מותר בכל 'צער'.

אופן המותר:

שואבת לאיבוד:

לתוך כיוור וכיו"ב

התירו אף לתוך כלי שיש בו חומר פוגם

בעת הדחק ניתן לשאוב לכלי אף ללא חומר מקלקל
ולאחר השאיבה תשפור את החלב לאיבוד.

החלב הנשאב בשבת אסור בטלטול משום שנחשב
כ'מוקצה'

למעשה
בפועל כיצד
'שואבים'
בשבת:

למניעת צער

אפשרות מועדפת ע"י מכונה חשמלית

- תחבר מערב שבת משאבה חשמלית לשעון שבת שיפעיל את המשאבה בשעות הרצויות.
- קודם השאיבה, תשים חומר פוגם בבקבוק שהחלב נאגר בתוכו.
- אם מעוניינת לרוקן את הבקבוק בשבת צריכה להזהר מאיסור מוקצה:

לטלטל כלאחר יד

להניח על השלחן עד מוצאי שבת

- [להניח מים – לא כ"כ מועיל]
- [החזיק את הבקבוק כל הזמן כך שהוא יהי כבר בידה – לא כ"כ מועיל]

שאיבת חלב לצורך התינוק 1

- כאן זה איסור דאורייתא.
- מכל מקום כשהתינוק נמצא במצב סכנה ואם לא ישאבו עבורו חלב אם הוא עלול להסתכן, מותר לשאוב עבורו בשבת.
- כגון: פג, תינוק חולני שמתקשה לינוק לבד.
- כמו כן כאשר האם אינה יכולה לשהות על יד התינוק מסיבות בריאותיות [לא מחוסר נוחות סתמית] והתינוק צריך לינק מיד במוצאי השבת ואם לא תשאב בשבת לא יהיה לו חלב.
- כשהרופאים דורשים שתשאב להגברת הכמות – תשאב לאיבוד.

שאיבת חלב לצורך התינוק 2

- מותר לשאוב חלב לפג במקום הצורך כיון שהעדיפות היא שישתה חלב-אם.
- תינוק בעל קיבה רגישה שזקוק דווקא לחלב-אם, אבל אינו מסוגל לינוק מאימו, מותר לשאוב לו במקום הצורך.
- תינוק בן יומו שלא מצליח לינוק מותר לשאוב עבורו.

שאיבת חלב לצורך התינוק 3

- ▶ תינוק השותה תחליפי חלב אם [כגון 'מטרנה' וכיו"ב], ואינו זקוק לצורך גדילתו לחלב אם, אין היתר לשאוב עבורו חלב בשבת, כיון ששאיבה אסורה מהתורה ולא הותרה אלא במצב של פיקוח נפש.
- ▶ תינוק שלא ידוע אם יכול לשתות תחליפי חלב כיון שלא ניסה זאת מעולם או שלא ידוע האם לשתיית התחליפים במקום חלב-אם תהיה השפעה שלילית על התינוק – מותר לשאוב עבורו חלב במקום הצורך אפילו כשיש תחליפי חלב.
- ▶ תינוק הניזון גם מחלב אם וגם מתחליפי חלב אין לשאוב עבורו חלב בשבת, אלא אם ישנה הנחיה רפואית שהוא זקוק במיוחד לחלב אם.

שאיבת חלב לצורך התינוק 4

למעשה
בפועל כיצד
'שואבים'
בשבת:

- ▶ גם במקרה שמותר לשאוב יש להשתדל למעט באיסורים ככל שניתן ולכן סדר העדיפויות לביצוע השאיבה הוא כדלהלן:
  - ▶ האופן המועדף הוא - שאיבה על ידי נכרית.
  - ▶ אם אי אפשר על ידי נכרית, תכוון מערב שבת שעון שבת שיפעיל משאבה חשמלית.
  - ▶ אם אינה יכולה לנקוט באפשרויות אלו, יכולה לשאוב כדרכה על ידי משאבה ידנית וכדומה.
- ▶ כמו כן יש להשתדל למעט באיסור טלטול מוקצה (החלב נחשב למוקצה), ולכן:
  - ▶ כדאי קודם השאיבה לשים מעט מים בכלי שהחלב נאגר בתוכו,
  - ▶ אם לא מתאפשר לשים מים מותר לטלטל את הבקבוק עם החלב כדרכו – אלא שראוי לאחוז בבקבוק מתחילת השאיבה.

